

Com cada divendres al vespre, els bars i restaurants de la "zona rosa", un dels barris més emblemàtics de la vida nocturna de Bogotá, estan plens de gom a gom. Milers de joves passen, riuen i s'abracen pels carrers mentre trien en quin local passar la nit. Enmig d'aquest ambient festiu, que no requereix una presència evident de les forces de l'ordre, ningú no diria que aquesta és la capital d'un país que arrossega un dels conflictes armats més enquistats del món, amb més de quaranta anys d'història. Sigui com sigui, els defensors del president Álvaro Uribe, que fou reelegit el maig del 2006 amb més del 60% dels vots, sostenen que el país viu ara més tranquil perquè està recollint els fruits de la política de fermesa que el Govern ha impulsat en matèria de seguretat. En aquest sentit, algunes dades confirmen la millora, especialment als centres urbans, on es concentra el 70% de la població. Per exemple, entre el 2002 i el 2005 els atacs amb morts s'han reduït de 680 a 48 i els segrestos de 2.986 a 800.

No obstant això, els crítics d'Uribe subratllen que aquestes dades camuflen una situació molt més ambigua. Horacio Serpa, exministre i candidat a les últimes tres eleccions presidencials pel Partit Liberal, el partit amb més història del país, afirma que altres delictes, com els robatoris i el narcotràfic, han augmentat els darrers anys. "És cert que Uribe ha estat capaç de millorar la seguretat a les vies de comunicació entre les ciutats, i s'han reduït els segrestos, però la derrota de la guerrilla que ens va prometre fa quatre anys està molt lluny de fer-se realitat", afegeix Serpa, un veritable "animal polític" que fa més de vint anys que ocupa càrrecs d'alta responsabilitat a l'administració.

Per la seva banda, les associacions de drets humans colombianes acusen el Govern d'haver sacrificat el respecte als drets humans en el seu pla d'intensificació de la batalla contra les guerrilles de la FARC i l'ELN. L'ONG Colectivo de Abogados José Alvear Restrepo, una de les principals al país, ha anat denunciant des de fa mesos en els seus informes que els abusos de l'exèrcit han crescut durant el mandat d'Uribe. Fa uns dies, l'oficina a Bogotá de l'Alt Comissionat de l'ONU a Bogotá va confirmar aquestes denúncies. Amb la finali-

Armes i política fan mala barreja

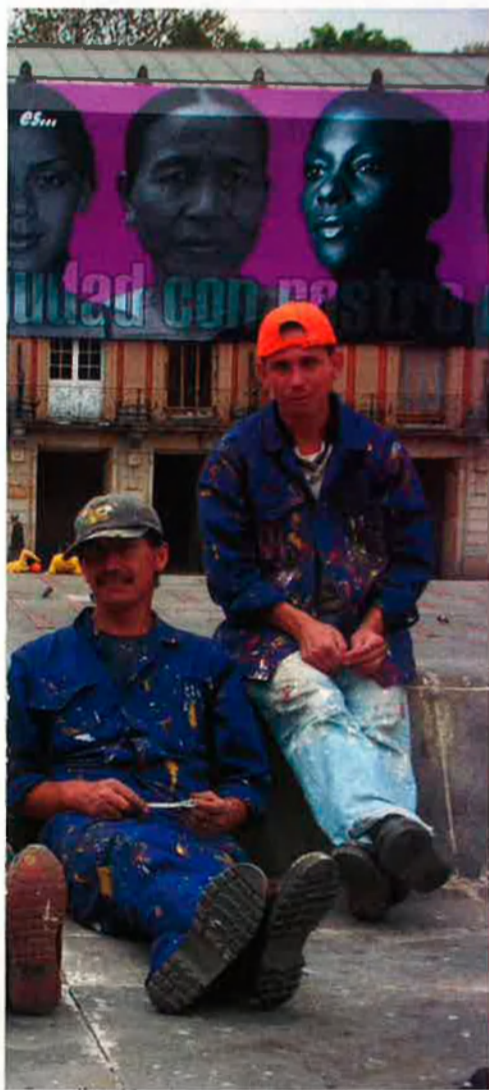
Gairebé un any després de ser reelegit, el colombià Álvaro Uribe, l'únic president conservador d'Amèrica del Sud, manté intacta la seva popularitat. Tanmateix, l'inici d'una investigació judicial sobre una suposada vinculació de diversos grups paramilitars amb el Govern, una situació denunciada per l'oposició d'esquerra, podria començar a passar-li factura.

Un grup de treballadors colombians fa una pausa davant l'ajuntament de Bogotá, de la façana del qual pengen una cartolla d'una amniparxa governamental de seguretat.

tat de manipular les estadístiques de la lluita contra la guerrilla, algunes unitats van assassinar desenes de camperols innocents, segons aquesta oficina.

Tot i aquests retrets d'una part de la societat colombiana, la popularitat d'Uribe s'ha mantingut quasi intacta al voltant del 65% els darrers quatre anys. A banda de la percepció sobre la seguretat, la clau del seu èxit està en l'alienació de la població respecte a la classe política tradicional. Després de més d'un segle d'hegemonia dels partits liberal i conservador, l'esclat a final dels noranta de diversos escàndols de corrupció al si d'ambdós partits —la majoria per vinculació al narcotràfic—, va fer saltar pels aires el mapa polític colombià. Segons Horacio Serpa, entre les principals explicacions de l'èxit d'Uribe cal esmentar el domini del màrqueting polític, afavorit "per la majoria dels mit-

jans de comunicació, controlats per un reduït nombre de grups empresarials que li són propers". Com a exemple, l'oposició sol assenyalar el diari *El Tiempo*, l'únic d'abast nacional, que és propietat de la família de l'actual ministre de Defensa, Juan Manuel Santos.

Canvi de tendència. Després d'un dels mesos més moguts políticament dels últims temps, amb visita de Bush inclosa, l'estrella d'Uribe podria començar a canviar ben aviat. Les denúncies dels partits d'esquerra sobre la penetració dels paramilitars a tots els nivells de l'esfera política finalment s'han confirmat, i la fiscalia ja ha començat les investigacions i els processaments. Tots els escàndols afecten de manera més o menys directa l'entorn presidencial, i el moviment polític que li dona suport. A més d'alcaldes, un governador regional i diversos diputats, es troba implicat Jorge Noguera, el cessat cap dels serveis secrets colombians. Així mateix, la ministra d'Exteriors, María Consuelo Araujo, s'ha vist obligada recentment a dimitir davant les sospites sobre una possible relació amb els paramilitars; un escàndol que ja ha donat lloc a la creació d'un nou concepte dins l'argot polític colombià: "la parapolítica".

D'acord amb Nicolás Maestre, redactor d'informatius a Radio Cadena Nacional, una de les principals emissores del país, tots aquests escàndols poden acabar afectant Uribe en el futur: "Fins ara no ha estat possible vincular-lo de manera personal a la parapolítica, però estem només a l'inici de les investigacions i encara poden sorgir nous casos de corrupció." Davant la pressió de l'oposició, que reclama a Uribe que assumeixi personalment les responsabilitats polítiques pels actes dels seus subordinats, el president ha reaccionat atribuint a l'honestetat del Govern el mèrit de la sortida a la llum pública de tots aquests casos.

És sota aquest context de pressió que cal interpretar la visita que el president Bush ha fet recentment a la capital colombiana. Uribe és considerat el seu principal aliat a l'Amèrica Llatina i un dels contrapesos a la influència de Chávez en el subcontinent. Com que els dos assumptes més importants en les relacions bilaterals, l'aprovació del Tractat de Lliure Comerç (TLC) i la renovació

de l'ajuda militar per la segona fase del Pla Colòmbia, es troben a l'espera de la votació al Congrés nord-americà, la visita de Bush va tenir com a únic motiu donar suport a un "amic" que es troba en una situació delicada.

L'amic americà. Les bones relacions amb els Estats Units són, de fet, molt importants per a Uribe. Colòmbia és, després d'Israel i Egipte, el país que rep més fons d'ajuda nord-americans. En concret, els darrers cinc anys ha rebut més de 4.000 milions de dòlars, la gran majoria dels quals, aproximadament un 80%, foren destinats a ajuda militar. El manteniment d'aquest suport exterior és vital per a la política de pressió militar sobre la guerrilla. Sobretot en un moment que els dos principals veïns, Veneçuela i Equador, els controlen governs d'esquerra radicals hostils ideològicament a Uribe.

A banda de la millora de la seguretat, el Govern colombià es vanta d'haver obtingut una de les taxes de creixement econòmic més altes de la regió. El PIB ha crescut els últims anys al voltant del 5%, i la inflació continua controlada. No obstant això, els beneficis no s'han distribuït de manera equitativa. "El creixement no ha generat nous llocs de treball, i les diferències entre rics i pobres s'han eixamplat encara més", assegura Apécides Alviz, president de la Confederación de Trabajadores de Colombia, el principal sindicat del país. I és que Colòmbia, amb un 50% de la població sota el llindar de la pobresa, és un dels països amb més desigualtat del món.

Més enllà de la propaganda governamental, cal dir que la present bonança econòmica no és excepcional dins la història contemporània del país. Des de 1929, i malgrat la condició endèmica de la violència política, el PIB només ha presentat un creixement negatiu un any, el 1999. Un fenomen inèdit i que mostra fins a quin punt els colombians s'han acostumat a tirar endavant al marge de la guerra. És aquesta capacitat de resistència, a més de l'existència d'uns recursos naturals exuberants, el punt a què recorren els optimistes per somniar un futur millor. Malauradament, el final del conflicte sembla encara força llunyà.

*Ricard González
Bogotà*